

**Deltada
manda
varlığı
artıyor**

ÇALIŞMALAR SONUÇ VERDİ

Samsun'da, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alan Kızılırmak Deltası'nda bir dönem 2 bin 800'e kadar gireleyen manda sayısı, yürütülen çalışmalar sayesinde arttı

ONDOKUZ Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Bafra Meslek Yüksekokulu Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ali Kemal Ayan, Kızılırmak Deltası'ndaki manda varlığını korumak amacıyla, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Küresel Çevre Fonu'nun desteğiyle, 2008 yılında 'Manda Sevdası' adlı proje ile, manda varlığının arttığını açıkladı.

OLUMSUZ ETKİLİYORDU

Proje kapsamında manda konusunda yöre insanını bilgilendirmenin yanı sıra, çevre kirliliğinin önlenmesi konusunda katkı sağlanmasının hedeflendiğini belirten Prof. Dr. Ayan, "Deltadaki çeltik tarlalarında ve diğer tarımsal alanlarda kullanılan kimyasal ilaçlar manda varlığını olumsuz etkiliyordu. 1990 sayımlarında 10 bin olan manda varlığı, sonraki yıllarda 2 bin 800'e kadar düşmüştü. Yöre insanına, deltadaki mandaların günün büyük bölümünü suyun içindeki çalı çırpı ve sazları yiyerek geçirdiği için göllerin kurummasını engellediği, bastığı yerde açtığı ayak izi ile balıklara yuva

kurduğu, flora ve faunaya faydalarını anlattık ve çalışmalar gerçekleştirdik" ifadelerini kullandı.

KIYMETİ ORTAYA ÇIKTI

Samsun'da 20 bin civarında manda bulunduğunu, bunun yüzde 60'ının Kızılırmak Deltası'nda yaşadığını belirten Prof. Dr. Ayan, "Yaklaşık 13 yıldır sürdürülen çalışmalar ve devlet desteğiyle manda varlığı artırıldı. Kızılırmak Deltası ekolojik yapısı ile mandanın birleşmesi çok önemli. Kızılırmak Deltası'nın varlığı, mandanın varlığına bağlı. Manda olmazsa Kızılırmak Deltası'nın göl aynası da (göl yüzeyi içinde her zaman su bulunan, sazlık kamışlık, bataklık konumundaki yerlerin dışındaki bölüm) olmaz. Ayrıca yerelde sürü sahiplerinin demografik ve kültürel bağları, mandayı özellikli kılıyor. Yürütülen çalışmalar sonucunda sürü sahipleri manda sayısını artırdı. Manda sütünün ve ürün çeşitlerinin değerlendirilmesiyle katma değeri arttı. Dolayısıyla mandanın ekonomik ve ekolojik kıymeti ortaya çıktı" diye konuştu. **AA**

